

Könyvismertetés – Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog

A Magyar Jogász Egylet 2022-ben indította ismét útjára a Jogászegyleti Értekezések című, évente megjelenő tanulmánykötetét. A mára klasszikussá vált kiadvány legújabb, 2025-ös kötete a közjog és a magánjog aktuális kérdéseit dolgozza fel. A 2025. évi kötetben a jogágak közötti átfedések, az egymásra hatás és az ebből adódó kérdések kerültek a középpontba.

Kulcsszavak: közjog–magánjog; közigazgatási szerződés; pénzügyi jogviszony; jogágak közötti kollízió; termőföld-adásvétel; fizetésképtelenség; közigazgatási jogvita; ügyési felelősség; nemzetközi szerződések joga; gyermekjogok

1. Közjog és magánjog – A jogrendszer strukturális alapjai

Trócsányi László tanulmányában¹ a kontinentális jogrendszerek gyökereihez, az ulpiánusi kettős felosztáshoz nyúl vissza. Nem csupán elméleti és történeti áttekintést nyújt, hanem kitér a jogági elhatárolás ismérveire és relatív jellegére is. Bemutatja, hogy a rendszerváltás utáni jogállami építkezés során miként vált ismét központi kérdéssé a magánautonómia és a közhatalmi korlátok tiszteletben tartása. Kiemeli, hogy a közjog–magánjog elhatárolás ma is a jogrendszer egyik meghatározó sajátossága, mégsem mondhatjuk, hogy minden jogviszony egyértelműen besorolható lenne egyik vagy másik jogágba. Egyre gyakoribb a komplex jellegű jogviszonyok létrejötte, ennek keretében pedig a közjogi jogviszonyokban magánjogi elemek jelennek meg.

Trócsányi professzor az Alkotmánybíróság gyakorlatára is utalva emeli ki, hogy a közjog és magánjog elhatárolása nem pusztán elméleti konstrukció, hanem a jogalkalmazás számára is alapvető orientációs keretet biztosít. A hagyományos közjog–magánjog elhatárolás ugyanakkor egyre nehezebben alkalmazható.

2. Önkormányzatok támogatása a közigazgatási és a magánjogi szerződések határvidékén

Baranyi Bertold tanulmánya² az önkormányzatoknak nyújtott támogatások jogi természetét vizsgálja, különös tekintettel arra, hogy ezek a jogviszonyok a közigazgatási jog és a magánjog határán helyezkednek el. A szerző elsősorban az ilyen támogatásokhoz kapcsolódó szerződések és eljárások jogi jellegét vizsgálja, valamint azt, hogy az ezekből eredő jogviták mely bírósági fórum elé tartoznak.

Az önkormányzatok gyakran részesülnek állami vagy európai uniós támogatásokban, amelyeket rendszerint támogatási szerződés útján nyújtanak. Ezek a szerződések azonban sajátos jogviszonyokat hoznak létre. Egyrészt szerződéses jogviszonyokról van szó, amelyek a magánjogi jogviszonyok jellemzőivel bírnak. Másrészt azonban a támogatást nyújtó fél rendszerint közhatalmi szerv, a támogatás pedig közpénzből származik, és közfeladatok megvalósítását szolgálja. Emiatt a jogviszony számos közigazgatási jogi elemet is tartalmaz, ami megnehezíti az egyértelmű besorolást a hagyományos jogági kategóriákba.

A szerző kiemeli, hogy a gyakorlatban különösen fontos a jogviszony pontos minősítése, mivel ez határozza meg az eljáró bírói fórumot, az alkalmazandó eljárási szabályokat és a jogvédelem módját is. Álláspontja szerint az európai uniós alapokból önkormányzatok részére nyújtott támogatások tárgyában kötött támogatási szerződések dogmatikai értelemben és a szabályozás alapján egyértelműen közigazgatási szerződések, az azok alapján létrejövő jogviszonyok pedig közigazgatási jogi jogviszonyok. A szabálytalansági, illetve az azzal összefüggő jog-

* Magyar Áron közjegyzőjelölt; PhD-hallgató, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola.

¹ TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ: Közjog és magánjog. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 7–13. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezések.2025.Trocsanyi.7>

² BARANYI BERTOLD: Önkormányzatok támogatása a közigazgatási és a magánjogi szerződések határvidékén. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 15–42. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezések.2025.Baranyi.15>

orvoslati eljárás közigazgatási eljárás, az abban hozott eljárást befejező döntés pedig közigazgatási cselekmény, amellyel szemben közigazgatási pernek lenne helye.³

3. Gondolatok a pénzügyi jogviszonyokról, különös tekintettel a polgári jogi relációktól való elhatárolási kérdésekre

Bencsik András tanulmánya⁴ a pénzügyi jog alapvető dogmatikai kérdéseit vizsgálja. A szerző bemutatja, hogy a pénzügyi jog által szabályozott jogviszonyok milyen sajátosságokkal rendelkeznek, valamint hogyan különbözhetnek el a polgári jogi jogviszonyoktól. A tanulmány kiindulópontja, hogy a modern jogrendszerekben a hagyományos jogági határok egyre inkább elmosódnak, ezért különösen fontos a pénzügyi jogviszonyok pontos elméleti meghatározása. A szerző először a pénzügyi jog fogalmi kereteit és a pénzügyi jogviszony jellegadó sajátosságait mutatja be. Ezt követően felállít egy elemzési rendszert, amelyben a közpénzből nyújtott támogatással kapcsolatos szerződéses jogviszonyoknak három létszakaszát különíti el. A szerző álláspontja szerint ezen szakaszokban a közjogi és magánjogi elemek rendkívül eltérő arányban és módon jelennek meg.

4. Közjog és magánjog találkozási pontjai a gyakorlatban

Bodzási Balázs tanulmánya⁵ a gyakorlatot is elemezve mutatja be a közjog és a magánjog találkozási pontjait, kitér a jogági jogellenesség kérdéseire, valamint vizsgálja a hatósági jóváhagyáshoz kötött magánjogi ügyleteket is. A szerző külön kiemeli a termőföld-adásvételi szerződést, amelynek hatályosságához a mezőgazdasági igazgatási szerv jóváhagyása szükséges. A hatósági jóváhagyásnak a hiánya a szerződés hatálytalanságát idézi elő, amely folytán az érvénytelenség jogkövetkezményeit kell alkalmazni. A szerző kiemeli, hogy ez egy sajátos „függő jogi helyzetet” eredményez, amikor a magánjogi ügylet sorsa egy közjogi aktustól függ. Ehhez kapcsolódóan azt is részletesen vizsgálja, hogy mit is jelent pontosan a Ptk. 6:119. § (2) bekezdése, amely szerint a hatálytalan szerződés alapján történt teljesítésekre az érvénytelen szerződés jogkövetkezményeit kell megfelelően alkalmazni. Kérdés

például, hogy a Ptk. 6:110. §-ában írt bíróság általi érvényessé nyilvánítás alkalmazható-e hatálytalan szerződés esetén.⁶

Ezt követően a stratégiai jelentőségű társaságok jogügyleteinek miniszteri jóváhagyását, illetve tiltását, valamint ennek jogkövetkezményeit elemzi.⁷

Összegzésként kiemeli, hogy a 19. század végétől a magánjog jelentős változáson ment keresztül, amely szoros összefüggésben áll az állam szerepének a változásával. Ez a változás a jövőben sem fog megállni. Ennek egyik markáns példája a digitalizáció hatása a magánjogi jognyilatkozatokra. A digitális eszközök elterjedése megkérdőjelezi a hagyományos kategóriák (a szóbeli jognyilatkozat, a ráutaló magatartással tett jognyilatkozat és a hagyományos írásbeli forma) fenntarthatóságát. A szerző ezzel kapcsolatban Menyhárd Attila ezzel kapcsolatos tanulmányát is idézi.

5. Egy sajátos konszenzus, avagy az előkészítő ülés tapasztalatai a büntetőeljárásban

Csák Zsolt, a Kúria elnökhelyettese tanulmányában⁸ a 2018-as új büntetőeljárás kódex egyik fontos újítását, az előkészítő ülésen tett beismerő nyilatkozat alapján, bizonyítás mellőzésével hozott ítélet eljárásjogi és dogmatikai kérdéseit vizsgálja. A szerző rámutat, hogy a magyar büntetőperben megjelent egyfajta „konszenzuális” elem, amely alapjaiban írja felül a klasszikus, kontinentális permodell. A tanulmány fókuszában az a kérdés áll, hogy a vádlott beismerő nyilatkozata és jogról való lemondása miként egyeztethető össze az anyagi igazság kiderítésének igényével.

A szerző részletesen vizsgálja a bírói szerepkör megváltozását: az előkészítő ülésen a bírónak nem csupán passzív szemlélőnek kell lennie, hanem aktív ellenőrznie kell a beismerés önkéntességét és hitelességét. Csák Zsolt rávilágít arra a dilemmára, hogy a hatékonyság és a pergyorsítás (vagyis az eljárás befejezése már az előkészítő szakaszban) nem mehet az ítélet megalapozottságának rovására. A tanulmány kitér arra is, amikor a vádlott beismerése nem áll összhangban az ügyiratok tartalmával. A szerző egyik legfontosabb megállapítása, hogy az előkészítő ülés sikere nem csupán a statisztikai adatokban mérhető, hanem abban is, hogy a felek közötti „megállapodás” növeli-e a jogrendszerbe vetett bizalmat. Ezzel kapcsolatban pedig azt hangsúlyozza, hogy a büntetőjog közjogi jellege ellenére a magánjogi alkufolyamatokhoz

³ BARANYI: Önkormányzatok támogatása a közigazgatási és a magánjogi szerződések határvidékén. 39.

⁴ BENCSIK ANDRÁS: Gondolatok a pénzügyi jogviszonyokról, különös tekintettel a polgári relációktól való elhatárolási kérdésekre. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 43–57. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezések.2025.Bencsik.43>

⁵ BODZÁSI BALÁZS: Közjog és magánjog találkozási pontjai a gyakorlatban. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 59–104. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezések.2025.Bodzas.59>

⁶ BODZÁSI: Közjog és magánjog találkozási pontjai a gyakorlatban. 81.

⁷ BODZÁSI: Közjog és magánjog találkozási pontjai a gyakorlatban. 88–99.

⁸ CSÁK ZSOLT: Egy sajátos konszenzus, avagy az előkészítő ülés tapasztalatai a büntetőeljárásban. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 105–122. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezések.2025.Csak.105>

hasonló elemek beépítése modernizálta a rendszert, de ez fokozott bírói felelősséggel jár.

6. A földforgalmi szabályozás a közjog és a magánjog határmezsgyéjén

Cseh Tibor András tanulmányának⁹ kiindulópontja a termőföld-adásvételre, valamint termőföld-haszonbérletre vonatkozó szigorú, közjogi jellegű előírások jogpolitikai indokainak a vizsgálata. A termőföld kiemelt jelentőségű termelési eszköz, nemzeti kincs, az erre vonatkozó szerzési korlátozások, a szerződési szabadság közjogi normákkal való korlátozása pedig nem példa nélküli a magyar jogi szabályozásban.

A szerző bemutatja, hogy a 1913-as földforgalmi törvény miként vonta szoros állami kontroll alá a földügyletekhez kapcsolódó szerződéseket. Megvizsgálja, hogy milyen eredményeket hozott az új földforgalmi szabályozás, hogyan hatott a földárakra, majd pedig részletesen is elemzi a tulajdonszerzési szabályok gyakorlatban való alkalmazását. Ennek kapcsán kitér a végintézkedés útján történő tulajdonszerzésre, a használat átengedésének tilalmára, valamint az elővásárlási jog gyakorlásához kapcsolódó kötelező nyilatkozatokra is.¹⁰

Ezt követően a földhasználat szabályozását vizsgálja, konkrét példákon keresztül. Ezzel kapcsolatban egyrészt a haszonbérleti díj meghatározása, egybefoglalása, valamint annak megfizetése vet fel több kérdést is a gyakorlatban. Lényeges kérdés azonban a haszonbérleti szerződés módosítása és megszűnése is. Külön kitér az azonnali hatályú felmondás szabályaira.

A szerző egyik fontos végkövetkeztetése, hogy a termőföld nem egyszerűen egy szabályozási tárgy, hanem stratégiai vagyunk is, ez a jellege pedig teljes mértékben megjelenik a jogi szabályozásban is.¹¹

7. Egyes magánjogi jogintézmények érvényesülése a fizetésképtelenségi jogban

A Fabók Zoltán – Valastyán Marcell szerzőpáros tanulmánya¹² a magánjog és a fizetésképtelenségi jog néhány fontosabb kapcsolódási pontját mutatja be. A szerzők kiemelik, hogy a fizetésképtelenségi jog *lex specialis* szabályozásként működik egyes magánjogi jogintézmények

fizetésképtelenségi eljárásokban való érvényesülése során. A tanulmány két magánjogi jogintézményt részletesen is elemz: a zálogjogot és a beszámítást.

A zálogjoggal kapcsolatban azt emelik ki, hogy a zálogjoggal biztosított követelést kizárólag a felszámolási eljárásban lehet kielégíteni, a zálogjog pedig nem szűnik meg a zálogtárgy értékesítésével.¹³ Ez a szabály „kényszerpályára” állítja a hitelezőket: a Cstv. 4/A. § b) pontja kógens, közjogi jellegű rendelkezése megtiltja a zálogjogosultaknak, hogy a Ptk. 5:126. § (3) bekezdése szerinti választási lehetőségükkel éljenek a zálogjog érvényesítése tekintetében.¹⁴

A szerzők ezt követően a zálogjogosult hitelezők privilegizált kielégítésének rendjét vizsgálják, majd pedig a zálogjogosult hitelezőt terhelő kötelezettségeket mutatják be. Röviden ismertetik a zálogjogosult helyzetét a szerkezetátalakítási eljárásban, és érintik az óvadékhoz kapcsolódó kérdéseket is.

A szerzők álláspontja szerint a modern fizetésképtelenségi jog egyre inkább eltávolodik a tiszta magánjogi alapoktól, és egyfajta kényszerközösséget teremt a hitelezők között, ahol az egyéni érdekek alárendelődnek a kollektív veszteségminimalizálásnak. A tanulmány konklúziója szerint a fizetésképtelenség beálltával a magánjogi logika háttérbe szorul, és egy speciális, kógens szabályrendszer veszi át az irányítást. Ennek a célja, hogy a fizetésképtelenségi jog a magánjog „záróköve”, végső érvényesülési területe lehessen, ahol a hitelezők kielégítésének biztosítása mellett a működésképtelen vállalkozások kivezetésére kerülhetnek a gazdasági életből.¹⁵

8. A közigazgatási és polgári perek elhatárolásának egyes kérdései

Hajas Barnabás tanulmánya¹⁶ a jogalkalmazás egyik leggyakoribb kérdésére keresi a választ: melyik bíróságra tartozik az ügy? A szerző egy precíz, három elemből álló tesztet vázol fel, amely segít eldönteni, hogy egy adott jogviszony közigazgatási vagy polgári jogi természetű-e.

A tanulmány elemzi a „közigazgatási cselekmény” fogalmát, amely tágabb, mint a hatósági intézkedés. A szerző ehhez kapcsolódóan az „alanyi oldallal”, a „jogi rezsim-

¹³ A zálogjoggal biztosított követelésnek a felszámolási eljárásban való érvényesítési kötelezettsége akkor is fennáll, ha a zálogjogosult a zálogjogát bírósági végrehajtáson kívül érvényesíti. Erről részletesebben lásd BODZÁSI BALÁZS: A zálogjog. In: OSZTOVITS ANDRÁS (szerk.): *A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja*. II. kötet, Budapest, OPTEN Informatikai Kft., 2014. 653–654.

¹⁴ FABÓK – VALASTYÁN: Egyes magánjogi jogintézmények érvényesülése a fizetésképtelenségi jogban. 149.

¹⁵ FABÓK – VALASTYÁN: Egyes magánjogi jogintézmények érvényesülése a fizetésképtelenségi jogban. 168–169.

¹⁶ HAJAS BARNABÁS: A közigazgatási és polgári perek elhatárolásának egyes kérdései. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 173–191. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezések.2025.Hajas.173>

⁹ CSEH TIBOR ANDRÁS: A földforgalmi szabályozás a közjog és a magánjog határmezsgyéjén. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 125–143. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezések.2025.Cseh.125>

¹⁰ CSEH: A földforgalmi szabályozás... 130–131.

¹¹ CSEH: A földforgalmi szabályozás... 142.

¹² FABÓK ZOLTÁN – VALASTYÁN MARCELL: Egyes magánjogi jogintézmények érvényesülése a fizetésképtelenségi jogban. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 145–171. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezések.2025.Fabok.Valastyan.145>

mel”, valamint a „tárgyi oldallal” kapcsolatos esetjogot is elemzi. A szerző érvelése szerint a hatékony jogvédelem alapja a megfelelő elhatárolás, melynek kulcsa a perjogi törvények tárgyi hatályában keresendő; ebből megállapítható a két perjog egymáshoz való viszonya, amely végző soron a közigazgatási jogvita és a közigazgatási cselekmény fogalmának értelmezéséből vezethető le.

9. Az Alkotmánybíróság gyakorlata a magánjogi perek kapcsán (2020–2025)

Hörcherné Marosi Ildikó alkotmánybíró tanulmánya¹⁷ a magánjog „alkotmányosodásának” folyamatát mutatja be a vizsgált időszak alkotmánybíróági határozatainak keretében. A szerző alapvetése, hogy az Alaptörvény nem csupán a közjog, hanem a teljes jogrendszer felett áll, így a magánjogi jogviták elbírálásakor sem hagyható figyelmen kívül az alapjogi szemlélet. A tanulmány ezzel kapcsolatban azt is vizsgálja, miként szűrődnek be az alkotmányos értékek a bíróságok polgári jogi ítéleteibe.

A szerző kiemelten foglalkozik a magánszféra védelmével, a véleménynyilvánítás szabadságával és a tulajdonhoz való joggal. Bemutatja, hogy az Alkotmánybíróság miként kényszeríti ki a rendes bíróságoktól az alapjogi mérlegelést például a sajtóperekben vagy a személyiségi jogi vitákban. Felhívja azonban a figyelmet az ún. „szuperbíróság” veszélyére is, hangsúlyozva, hogy a magánjog belső dogmatikáját nem szabad feloldani az alapjogi absztrakciókban, vagyis „(a) magánjog maradjon magánjog, az Alkotmánybíróság pedig (kiszámítható módon) védelmezze az Alaptörvényt”.¹⁸

10. Az ügyészség kártérítési felelőssége

Ibolya Tibor tanulmánya¹⁹ az ügyészség polgári jogi felelősségét elemzi. A szerző abból az alapvetésből indul ki, hogy míg a magánjogban a károkozó és a károsult egyenrangú felek, addig az ügyési munka során egy olyan közhatalom gyakorlása történik, amely szükségszerűen korlátozza az egyén alapjogait (például a szabadsághoz vagy a tulajdonhoz való jogot). A tanulmány az ügyészség kártérítési felelőssége tekintetében vizsgálja, hogy melyek azok a tényállások, amelyek esetében az államnak anyagi kártérítést kell nyújtania a károsult részére.

A szerző rávilágít arra is, hogy az ügyészségi határozatok vagy intézkedések miatti kártérítés feltétele nem

csupán a jogellenesség, hanem a „felróhatóság” speciális szintje is. A bírói gyakorlatra hivatkozva hangsúlyozza, hogy az ügyészi szerv által a bűnüldözési kötelezettségéből adódóan indított nyomozás, illetve vádemelés önmagában akkor sem elegendő személyiségi jogsértés megállapításához, ha az utóbb alaptalannak bizonyul.²⁰

Tanulmánya végén külön is kiemeli, hogy mivel az ügyészség döntéseinek nemcsak jogi, hanem anyagi következményei is lehetnek, ezért az ügyészség vezetése és maguk az ügyészek sem feledkezhetnek meg arról, hogy az előttük lévő akta nem csak egy elintézésre váró ügyirat.

11. Egy orosz–ukrán fegyveres konfliktust lezáró békemegállapodás szerződési jogi korlátjai a nemzetközi jogban

Kajtár Gábor tanulmánya²¹ az ókori, görög–római eredetű elméleteket veszi alapul napjaink globális politikai viszonyaira, így mindenekelőtt az orosz–ukrán háborús konfliktusra. A szerző azt a kérdést vizsgálja, hogy egy kényszer alatt született békemegállapodás érvényes lehet-e a modern nemzetközi jog alapján. Az elemzés kitér arra, hogy a nemzetközi szerződések jogáról szóló 1969-es Bécsi egyezmény kimondja, hogy az erőszakkal vagy fenyegetéssel kikényszerített szerződések semmiek. A szerző ezzel kapcsolatban részletesen vizsgálja a *jus cogens* szerepét és hatását is. Érvelése szerint bármilyen olyan békemegállapodás, amely az agresszió tilalmába ütköző módon ismerne el területfoglalást, jogilag semmisnek tekintendő.²² A szerző párhuzamot von a magánjogi szerződések „kényszer és fenyegetés” miatti megtámadhatósága és a nemzetközi politika realitásai között, rámutatva, hogy a nemzetközi közjogban a semmisség egy fontos garanciális elem. A nemzetközi jog szerződési jogi szabályrendszerének semmisségi okai túlmutatnak a nemzetközi szerződések jogán, és azt üzenik, hogy az államok közössége egy olyan nemzetközi társadalom, amelyben, ha szűk körben is, de lehetséges megállapodni civilizációs alapszabályokban, és azokhoz adekvát jogkövetkezményeket is lehet kapcsolni.²³

¹⁷ HÖRCHERNÉ MAROSI ILDIKÓ: Az Alkotmánybíróság gyakorlata a magánjogi perek kapcsán (2020–2025). In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 193–214. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezések.2025.HorcherneMarosi.193>

¹⁸ HÖRCHERNÉ MAROSI: Az Alkotmánybíróság gyakorlata. 212.

¹⁹ IBOLYA TIBOR: Az ügyészség kártérítési felelőssége. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 215–230. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezések.2025.Ibolya.215>

²⁰ IBOLYA: Az ügyészség kártérítési felelőssége. 220.

²¹ KAJTÁR GÁBOR: Egy orosz–ukrán fegyveres konfliktust lezáró békemegállapodás szerződési jogi korlátjai a nemzetközi jogban. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 231–251. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezések.2025.Kajtar.231>

²² KAJTÁR: Egy orosz–ukrán fegyveres konfliktust lezáró békemegállapodás... 243.

²³ KAJTÁR: Egy orosz–ukrán fegyveres konfliktust lezáró békemegállapodás... 248.

12. Közjogról és magánjogról – Módszertani és elméleti reflexiók

Menyhárd Attila tanulmányában²⁴ jogfilozófiai síkon is vizsgálja a két hagyományos jogterület viszonyát. Álláspontja szerint a közjog és magánjog közötti különbségtétel relativizálódik, ezért a jog közjogra és magánjogra való felosztásának a helyessége megkérdőjelezhető.

A szerző azt a folyamatot is elemzi, amely során a közpolitikai célok (szabályozási kényszerek) betüremkednek a magánjogi jogviszonyokba, néhol érintve a szerződési szabadságot és a dogmatikai koherenciát is. Bemutatja, hogy a modern jogrendszerben az intézmények (példák: felügyeleti szervek, központi bankok) olyan hatalommal rendelkeznek, amely már nem sorolható be tisztán sem a közjog, sem a magánjog kategóriájába. A tanulmány rávilágít, hogy a jogalkalmazónak ma már nem azt a kérdést kell feltenni, hogy „közjogi vagy magánjogi-e az ügy”, hanem azt, hogy a szabályozás miként torzítja el a piaci és társadalmi önszerveződést. A szerző emellett a bíróságok szerepét is elemzi ebben a hibrid környezetben: a bírónak ugyanis egyszerre kell védenie a magánautonómiát és érvényesítenie a közjogi jellegű fogyasztóvédelmi vagy versenyjogi normákat.

²⁴ MENYHÁRD ATTILA: Közjogról és magánjogról. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 253–273. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezesek.2025.Menyhard.253>

13. Magánjogi és közjogi családjog – A hagyományok és a gyermekvédelem metszéspontjai

Szeibert Orsolya tanulmánya²⁵ a családjogot mint a „közjogiasodott magánjog” egyik megnyilvánulását mutatja be. A szerző több mint egy évszázados távlatban tekinti át a hazai családjogi szabályozást, a dualizmus kori házassági jogtól az 1952-es kódexen át a 2013-as Ptk.-ig. A tanulmány egyik központi gondolata, hogy a családjog már rég nem csupán a felek magánügye: az állam – közjogi felhatalmazással – egyre aktívabban avatkozik be a családjogi viszonyokba, többek között a gyermeki jogok védelme érdekében.

A szerző rávilágít a családjogi és a gyermekvédelmi szabályozás közötti gyakori súrlódásokra: miközben a Ptk. a szülők autonómiájára épít, a gyermekvédelmi törvény közjogi kógens szabályozással, kényszerítő eszközökkel lép fel. Ehhez kapcsolódóan a szerző annak a véleményének ad hangot, hogy a gyermekvédelmi törvényben foglalt gyermeki jogok, amelyek kifejezetten a családban érvényesülhetnek és kötelezettjük elsősorban a szülő, a hazai jogalkalmazásban is életre fognak kelni.²⁶

²⁵ SZEIBERT ORSOLYA: Magánjogi és közjogi családjog – a családjogi jogalkotás 150 éves hagyományai és a gyermekvédelem családjogi követelményei. In: BODZÁSI BALÁZS (szerk.): *Jogászegyleti Értekezések 2025. Közjog és magánjog*. Budapest, Magyar Jogász Egylet, 2025. 275–296. DOI: <https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezesek.2025.Szeibert.275>

²⁶ SZEIBERT: Magánjogi és közjogi családjog... 293.

ÍTÉLET VÁDLOTT NÉLKÜL

Második, átdolgozott kiadás

A terhelt távollétében folytatott büntetőeljárások tapasztalatai

SZERZŐK: Csák Zsolt, Czebe András

ÁRA: 7000 Ft

A távollétes büntetőeljárás nem egyszerűsítés, hanem éppen ellenkezőleg, többletfelelősséget és körültekintést igénylő kivétel. A második kiadás nem csupán frissítés, hanem újragondolt és kibővített elemzése a vádlott távollétében folytatott eljárásoknak.

